

ÚTMUTATÓ

Az Innovációs és Technológiai Minisztériumot vezető miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések és a Miniszterelnökséget vezető miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei alapján készülő központi írásbeli feladatsor összeállításához

2019

ÚTMUTATÓ A KOMPLEX ÍRÁSBELI TÉTELEK KÉSZÍTÉSÉHEZ

Az Innovációs és Technológiai Minisztériumot vezető miniszter és a Miniszterelnökséget vezető miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai vizsgáinak központi írásbeli feladatsorainak összeállítását az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a Miniszterelnökség megbízása alapján a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által felkért szakértők végzik.

A feladat elvégzésével a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal két szakértőt – egy szerzőt és egy szakmai lektort – bíz meg szakképesítésenként. A szakértők felkérése (e-mailben, telefonon és személyesen) a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal részéről történik a feladatkészítést megelőzően. A tételkészítés folyamatában részt vevő szakértők részéről fontos, hogy a konkrét szakképesítés szakmai kompetenciái kimeneti szintjének (Szakmai és vizsgakövetelmények 3.2 pontja szerint meghatározott A munkaterület rövid leírása) szem előtt tartása valósuljon meg a feladatok összeállításánál.

A szerző elkészíti az írásbeli vizsgafeladatot és a javítási-értékelési útmutatót, azokat eljuttatja lektorálásra a szakmai lektorhoz. A szakmai lektor véleménye alapján a módosított, végleges feladatsort és javítási-értékelési útmutatót küldi el az NSZFH adott szakképesítésért felelős munkatársának.

A feladat elvégzéséhez szükséges alapvető dokumentumok:

- A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény;
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;
- 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről;
- A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény;
- 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól;
- 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól;
- a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendeletben megjelent szakképzési kerettantervek.
 - **Módosító rendeletek:**
 - **24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet** a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról;
 - **5/2018. (VII. 9.) ITM rendelet** a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet és a szakképzési kerettantervekről szóló 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról szóló 24/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet módosításáról.

A komplex írásbeli feladatsorának összeállításához szükséges dokumentumok:

- **27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről:
 - **módosító rendeletek:**

- 12/2013. (III. 28.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról, valamint egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről;(Hatályos: 2013. 09. 01-től)
- **25/2014. (VIII. 26.) NGM rendelet** az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról (Hatályos: 2014. 09. 01-től);
 - **4/2015. (II. 19.) NGM rendelet** az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról (Hatályos: 2015. 02. 20-tól);
 - **29/2015. (X. 21.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2016. 01. 01-től);
 - **29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2016. 09. 01-től);
 - **5/2017. (III. 30.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 03. 31-től);
 - **8/2017. (V. 17.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 05. 18-től);
 - **25/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 09. 01-től);
 - **9/2018. (VIII. 21) ITM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2018. 09. 01-től);
 - **29/2019. (VIII.30.) ITM rendelet** az egyes szakképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.
- **35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet** a nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről (Hatályos: 2016. 09. 01-től);

- **Módosító rendeletek:**
 - **35/2017. (VIII. 31.) NFM rendelet** a nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 09. 01-től);
 - 29/2019. (VIII.30.) ITM rendelet az egyes szakképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.
- **1/2017. (I. 23.) MVM rendelet** a Miniszterelnökséget vezető miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről.

A vizsgafeladat készítése előtt az alkotó a szakmai és vizsgakövetelmények (továbbiakban szvk) ismeretén kívül tájékozódjon arról, hogy a szakképesítés birtokában a vizsgázó milyen jogosítványokat szerezhet a munka világában, és ezek kompetenciahatáraihoz igazodjon a vizsgafeladat tartalma!

Kiemelten fontos a konkrét szakképesítés munkaterületének ismerete, hogy az adott szakképesítés birtokában a konkrét munkahelyen milyen munkatevékenységet végezhet és végez a leendő munkavállaló a szakképesítés birtokában.

Komplex szakmai vizsga:

Az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanuló és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevő felnőtt szakmai elméleti és gyakorlati tudásának, képességeinek, készségeinek, ismereteinek mérése, amely az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzéséhez szükséges, a szakképesítéshez tartozó feladatprofil szerinti tevékenységek ellátásához meghatározott ismeretek elsajátítását tanúsító, jogszabályban meghatározott bizonyítvány kiadására irányuló eljárás. A szakmai elméleti és gyakorlati képzés során megszerzett, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek – az iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési kerettanterv szerinti, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a képzési program szerinti – elsajátítását egységes eljárás keretében méri.

Az írásbeli feladatsor tartalmi és formai követelményei:

- A feladatsorok az szvk 5.3. A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei és vizsgafeladatai című pontban; és azon belül az 5.3.2. Központi írásbeli vizsgatevékenység alponban leírt vizsgafeladatokhoz készülnek, ám szorosan összefüggenek az szvk 3.2 pontjában meghatározott a szakképesítés munkaterületének rövid leírása tartalmával.
- Fontos szempont a vizsgafeladat időtartamának figyelembevétele. A feladatsor annyi és olyan bonyolultságú feladatot tartalmazzon, amit a vizsgázó az adott időtartam alatt meg tud oldani.
- A feladatokat szakképesítéstől függően nem feltétlen szükséges munkahelyzetbe foglalni.
- A feladatsor az adott szakképesítés sajátosságait figyelembe véve a lehető legtöbb fajta feladattípust tartalmazza.

Az írásbeli vizsgafeladat tartalma legyen alkalmas arra, hogy

- Az összes modul tananyagában szereplő ismereteket komplex módon mérje,
- A feladat kapcsolódjon a szakma mindennapi gyakorlatához, a szakképesítés követelményének megfelelő komplex tudást mutassa be,
- A vizsgázó komplex szakmai tudását értékelje, ne csak a kifejezőképességét (illetve ezt csak akkor, ha a szakképesítés kimeneti követelménye is számon kéri).
- Minden feladatsornak (az írásbeli, az interaktív vagy a központi gyakorlati vizsgatevékenységhez készült feladatlapnak is) alkalmasnak kell lennie a részsakképesítés megszerzéséhez szükséges tudás mérésére is, ha az érintett szakképesítés rendelkezik részsakképesítéssel.
- Fentiekben leírtakból következik, hogy az egyes feladatlapokban a feladatok nem lehetnek egyforma súlyúak, azoknak fokozatosan nehezedőnek kell lennie, így lehetőséget biztosítva a részsakképesítés szintjének a mérésére.
- A feladatok tartalmaként célszerű a jellemző, gyakori, munkahelyeken előforduló munkafeladatokat, munkatevékenységeket figyelembe venni! A feladat tervezésekor, elkészítésekor köztéttséget jelenthet, hogy ezek országos, egységesen alkalmazandó feladatok, ezért a követelményeknek minden, a vizsgára felkészült egyén által teljesíthetőnek kell lenniük, ennek értelmében a feladatsorok nem tartalmazhatják helyi sajátosságok számonkérését, csak abban az esetben, ha arról az szvk és a szakképzési kerettanterv úgy rendelkezik.
- Az egyes feladatokhoz, feladategyedekhez annyi időt és olyan tudáselemek mérését kell rendelni, amelyek felmérése az szvk által meghatározott időkeretben az elvárt arányos összetétel mellett megvalósulhat. A feladatsor az adott szakképesítés sajátosságait figyelembe véve többféle feladattípust tartalmazzon, legyen változatos!

A feladatsorok összeállításánál törekedni kell arra, hogy

A feladatsorok összeállításánál törekedni kell arra, hogy különböző feladattípusok váltakozzanak, tartalmazzanak alapfogalom-meghatározásokat, a szakma szempontjából fontos eszközöket, módszereket, számításokat, elemzéseket, eljárásokat, munkatevékenységek leírását, bemutatását.

- A feladatok a magasabb szintű szakképesítések (5-sel kezdődő szakképesítések) esetében adjanak lehetőséget a tudás esszészzerű kifejtésére és a szövegértésre is. Az alacsonyabb szintű szakképesítések esetében (20-as, 30-as) az olvasásértés mérhető legyen a teszt, összepárosítás, feleletválasztós feladatokon keresztül is, nincsen szükség esszészzerű kifejtésre, hiszen annak objektív mérése nehézkes. Az írásbeli feladatok összeállításánál mellőzni kell a vizsgázót megzavaró, komplikált kérdésmódot, mely jelentősen megnövelheti a vizsgafeladatra fordítandó időt is!
- Nagy hangsúlyt kell fektetni arra, hogy az egyes feladatok összessége teljes egészében lefedje az szvk-k elvárásait, de ne legyenek egyenletes nehézségűek. 51-60 %-ig könnyebb feleletválasztós, párosítás, valamint kiegészítő feladatok kerüljenek a feladatlapba, e fölött legyenek a nehezebben megoldható (például önálló fogalom meghatározások, bonyolultabb logikai műveleteket igénylő számítások, összetettebb írásbeliséget, fogalmazást igénylő) feladatok. A feladatlapban az szvk-ban meghatározott alapvető szakmai ismeretek kerüljenek számonkérésre és a fennmaradó 40-49% legyen alkalmas az érdemjegyek objektív kialakítására!
- A feladatok megfogalmazásai, valamint az instrukciók igazodjanak a szakképesítés kimeneti szintjéhez!

- A vizsgázó legyen tisztában azzal, hogy mi az elvárás, mi a feladat. A kérdések legyenek egyértelműek, tárgyilagosak, konkrétak, nyelvtanilag helyesek, stilisztikailag megfelelőek, tartalmilag érthetőek, szakmailag kifogástalanok. Egy-egy feladat megoldására a szakképesítés szintjétől függően legalább 3-5 percet, maximum 30 percet kell számolni.
- Fontos, hogy a feladatok ne épüljenek egymásra, azaz ne az előző feladat eredménye kelljen a következő feladat megoldásához. Amennyiben a szerző az egyes feladatokat egymásra épüléssel határozta meg, úgy a vizsgázó figyelmét erre külön fel kell hívni! (Nem javasolt, de egyes szakképesítéseknél ez indokolt lehet.) A feladatok a feladatlapokon belül összekapcsolódhatnak témában, de a feladatok megoldásai nem lehetnek kiindulási pontjai a következő, témában kapcsolódó feladatoknak!
- Amennyiben a szakmai és vizsgakövetelményeket összeállító szakértők úgy határozták meg az írásbeli feladatokat, hogy felsorolják a szakképesítés moduljait és azok tananyagtartalmára hivatkoznak, akkor a szerző úgy állítsa össze a feladatsort, hogy a szakképesítésre leginkább jellemző írásbeli tevékenységeket vegye figyelembe a meghatározott feladatra szánt időkorláton belül! Ha az szvk felsorolja az írásbeli vizsgatevékenység feladat- és témaköreit, elég azok szó szerinti és szintbeli figyelembevétele.
- Az írásbeli feladatok kidolgozása során kerülni kell a szóbeli tételsorokban szereplő követelmények ismételt számonkérését!
- Fontos, hogy a szerző (és a lektor) a feladat megalkotását követően saját maga is oldja meg az írásbeli feladatot, ezáltal tesztelve, hogy minden, a feladat megoldásához szükséges információt megadott-e, és az adott idő (szvk-ban meghatározott időtartam) alatt a feladat megoldható-e!
- A feladatsorokat a vizsgázóknak kell majd megoldaniuk ezért (általános szabályként) kimondható, hogy a vizsgázónak általában több időre van szüksége a megoldáshoz, mint a szerzőnek (lektornak).

Feladatsor pontozása:

Szükségszerű, hogy a javítási-értékelési útmutató kapcsolja össze a feladategyedeket, ezen belül az egyes feladategyedekhez meghatározott pontszám során érvényesüljenek az arányosság, a teljesíthetőség és a differenciálhatóság szempontjai is.

Amennyiben a szakképesítés összetettsége indokolja, hogy több szakértő készítse el az írásbeli feladatsort, úgy a lektorra hárul az a feladat, hogy arányosítsa a pontszámokat a nehézségi fokoknak megfelelően.

A pontszámok meghatározásánál a következő elveket kell követni:

- a vizsgafeladat összpontszáma lehetőleg 100 pont értékű legyen (100 pont = 100%),
- pontozáshoz csak egész pontértékek használhatók,
- pontlevonás nem alkalmazható, csak részpontszám adható,
- teljes pontszám csak hibátlan feladatmegoldásért adható, hiányzó válasz esetén részpontszám adható,
- a számításoknál nem elegendő a végeredmény feltüntetése, a mellékszámításokat is mellékelni kell,
- „gördülő hiba” esetén korábban rontott számításból eredő eredmény későbbiekben helyes használata esetén a részpontszámot meg kell adni,

- ha az egyes feladategyedeknél többféle megoldás is lehetséges (a javítási-értékelési útmutatóban az eljárást meg kell határozni), eltérő megoldások esetén, amelyek teljes értékűek is lehetnek, teljes pontszámot kell adni.

A teljesítmények értékelése:

Az alábbi pontozási skálát javasoljuk figyelembe venni a teljesítmények értékelésénél.
A pontszámok megfeleltetése osztályzatoknak:

81 – 100 pont	jeles (5)
71 – 80 pont	jó (4)
61 – 70 pont	közepes (3)
51 – 60 pont	elégéséges (2)
0 – 50 pont	elégtelen (1)

Amennyiben a szakmai vizsgakövetelmény, illetve a szakmai konszenzus másképpen nem rendelkezik az adott szakképesítés vonatkozásában.

A vizsgán használható segédeszközök:

- A felhasználható segédeszközök egyértelműen és világosan megfogalmazva kerüljenek leírásra a feladatlapban, ne adjon lehetőséget a többféle értelmezésre.
- Meg kell határozni, hogy kinek a kötelessége biztosítani a használható segédeszközöket a vizsgára: képzőnek, iskolának, vizsgaszervezőnek vagy esetleg magának a vizsgázónak!
- Meghatározandó, hogy mi a teendő az írásbeli vizsgán, ha a vizsgához szükséges eszközök nem állnak rendelkezésre, vagy „vis maior” miatt nem használhatóak, pl. számítógép használata során nincs áram, vagy megszűnik az internetkapcsolat.
- Amennyiben szükséges az írásbeli feladatsorhoz általános tájékoztatót csatolni, vagy segédanyagot, segédeszközt biztosítani a vizsga ideje alatt, illetve a vizsgafeladat elvégzéséhez számítógép, esetleg speciális szoftverek szükségesek, azt külön útmutatóban kell megadni. Ilyen esetben csak az használható, amit az útmutatóban a szerző megadott, meghatározott vagy megjelölt, s ezeknek a használható eszközöknek szinkronban kell lennie az szvk-ban meghatározottakkal.
- A vizsgaszervezőnek biztosítania kell a megadott feltételeket (adatgyűjtemények, függvény táblázatok, műszaki leírások, számítógép, internetelérés, hálózati kommunikáció tiltása vagy naplózása, a feladatsor elvégzéséhez szükséges szoftverek stb.).
- A számítógépen megoldandó feladatsorok esetében a szerző készítsen forrásfájlokat (a vizsgázók számára), valamint a javítást-értékelést segítő megoldásfájlokat (vizsgabizottság munkáját segítő szakértő számára).

Fontos!

A szakmai írásbeli vizsgára csak szakmailag és pedagógiailag előzetesen lektorált és elfogadott feladatsorok kerülhetnek!

Az elkészült feladatsor és a javítási-értékelési útmutató beküldésével egyidejűleg kérjük, hogy kitöltve csatolják a mellékletben található nyilatkozatot és szakmai-pedagógiai véleményt. A vélemény arra is utaljon, milyen egyeztetések történtek a feladat lektorálása során. A dokumentumokat e-mailben vagy postai úton kérjük elküldeni az NSZFH adott szakképesítésért felelős munkatársának.

Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény betartása érdekében a központi írásbeli vizsgaanyagok készítése, lektorálása a titkos levelezőrendszeren keresztül történik.

SZAKMAI-PEDAGÓGIAI VÉLEMÉNY

A lektor neve:

A szakképesítés azonosítószáma:

A szakképesítés azonosító megnevezése:

A vizsgafeladat megnevezése:

A vizsgafeladat sorozatszám:

1. Megfelel-e az szvk szakmai előírásainak?	Igen	Nem
2. Összhangban van-e a feladatsor a szakképesítés és a vizsgafeladat megnevezésével?	Igen	Nem
3. Szakszerűek-e a feladatok?	Igen	Nem
4. Megfelelő-e a feladategyedek mennyisége?	Igen	Nem
5. Szabatosak, világosak, egyértelműek-e a megfogalmazások?	Igen	Nem
6. Korszerű-e a feladatsor, megfelel-e a szakma követelményeinek?	Igen	Nem
7. Szükséges-e a feladatsorhoz tájékoztatót mellékelni?	Igen	Nem
8. Az értékelés és a pontozás egyértelmű-e, megfelel-e az útmutatóban meghatározottaknak?	Igen	Nem
9. Van-e átfedés a szóbeli tételsorral?	Igen	Nem
10. Egyéb észrevételek és a nem válaszok indoklása:		

Az írásbeli feladatsor **megfelel/nem felel meg** a szakmai és vizsgakövetelményeknek.

Kelt:

.....
aláírás